

**Διαχείριση απορριμμάτων ώρα μηδέν:
Οι λύσεις υπάρχουν,
αλλά τα προβλήματα παραμένουν**

Απόλυτη στασιμότητα κυριαρχεί στο θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Οι δράσεις του εγκεκριμένου, προ 5ετίας, Νομαρχιακού Σχεδιασμού για τη Θεσσαλονίκη έχουν βγει εκτός χρονοδιαγράμματος, ολοκληρωμένος περιφερειακός σχεδιασμός δεν υπάρχει και από έργα 262 εκατ. ευρώ για την Κεντρική Μακεδονία μόνο το 8% έχει προχωρήσει.

Το πλέον δυσάρεστο όμως είναι, ότι καμία πρόοδος δεν σημειώνεται, όταν υπάρχουν σύγχρονες μέθοδοι για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των παλιών αυτών προβλημάτων, ικανά χρηματοδοτικά εργαλεία και, στα πλαίσια που απαιτητικά πλέον θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα ανωτέρω τονίσθηκαν κατά την ημερίδα που διοργάνωσαν το ΤΕΕ/ΤΚΜ, το κλιμάκιο Θεσσαλονίκης της Ελληνικής Εταιρείας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΕΔΣΑ) και το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ., με θέμα « **Διαχείριση Απορριμμάτων στη Θεσσαλονίκη: Παλαιά Προβλήματα · Νέες Λύσεις**».

Σύντομο χαιρετισμό απηύθυνε ο πρύτανης του Α.Π.Θ. καθ. **Γιάννης Αντωνόπουλος**, ο οποίος αναφέρθηκε στα προγράμματα ανακύκλωσης υλικών που εφαρμόζονται στο Πανεπιστήμιο, με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του συγκεκριμένου ΑΕΙ. Ο κοσμήτορας της Πολυτεχνικής Σχολής καθ. **Δημήτρης Τολίκας**, επεσήμανε τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές παραμέτρους του θέματος, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για κοινωνική συναίνεση για προώθηση των έργων διαχείρισης απορριμμάτων.

«Εκκρεμεί ακόμη το θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, όταν σε χώρα πιεζόμαστε να αντιμετωπίσουμε τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων», τόνισε στο χαιρετισμό του ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ **Σάκης Τζακόπουλος**, ο οποίος και υπενθύμισε ότι το Μάιο του 2003, το Επιμελητήριο, παρουσίασε μελέτες για τα αναγκαία έργα διαχείρισης αστικών στερεών και υγρών αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας. Τα πορίσματα εκείνα - που περιελάμβαναν διοικητικές πρωτοβουλίες, χρονοδιαγράμματα, προϋπολογισμό δαπανών- στη διετία που μεσολάβησε έμειναν αναξιοποίητα, ενώ δεν επιχειρήθηκε ουσιαστικός περιφερειακός σχεδιασμός.

«Σήμερα, προσέθεσε ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, «*έργα προϋπολογισμού 165 εκατ. ευρώ, στα οποία περιλαμβάνονται όλα τα έργα μεταφόρτωσης, ανακύκλωσης, ενεργειακής αξιοποίησης και επεξεργασίας και διάθεσης των ειδικών αποβλήτων (αδρανή, φρούτα, κλπ.) δεν έχουν ωρίμανση, χρηματοδότηση και φορείς υλοποίησης. Παράλληλα, τα έργα υγειονομικής ταφής, προϋπολογισμού 70 εκατ. ευρώ, δεν μπορούν να ξεκινήσουν και αντιμετωπίζουν σοβαρά τεχνικά, οικονομικά και διοικητικά προβλήματα, ενώ, με βάση τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θεωρείται απολύτως εξασφαλισμένο το σύνολο της χρηματοδότησής τους*».

Η ανεξέλεγκτη, αλλά ακόμη και η ελεγχόμενη, διάθεση αστικών απορριμμάτων δημιουργεί σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, στα οποία και αναφέρθηκε ο συντονιστής του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. καθ. **Θεμιστοκλής Κουίμτζης**. Οι χωματερές στην ουσία είναι μικρές τοξικές βόμβες, είτε χαρακτηριστικά. Οι κίνδυνοι που εγκυμονούν σε αυτές είναι: Εκρήξεις και πυρκαγιές που απελευθερώνουν στην ατμόσφαιρα τοξικές ουσίες. Μεταφορά, με τον άνεμο, τοξικών στερεών με τη μορφή σκόνης. Εκπομπή τοξικών και δύσσομων αερίων. Ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων νερών με τοξικές ουσίες που από τα στερεά απόβλητα μεταφέρονται σ' αυτά.

Βασικός λοιπόν στόχος θα πρέπει να είναι, υποστήριξε, η εφαρμογή μεθόδων που εξασφαλίζουν την ασφαλή διάθεση ή και αξιοποίηση των αστικών απορριμμάτων.

«Το γεγονός και μόνο ότι η διαχείριση στερεών αποβλήτων είναι σήμερα η 5^η μεγαλύτερη βιομηχανία παγκοσμίως, καθιστά αναγκαίο τον ορθό υπολογισμό κόστους και χρέωσης των υπηρεσιών διαχείρισης». Η οικονομική παράμετρος του θέματος αφορά βεβαίως την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά και τον ιδιωτικό τομέα και τη βιομηχανία που σύντομα θα δραστηριοποιηθούν στο τομέα αυτό, υπογράμμισε ο καθ. **Νικόλαος Μουσιόπουλος**, συντονιστής του κλιμακίου Θεσσαλονίκης της ΕΕΔΣΑ.

Η ανακύκλωση, η επεξεργασία και τα διάφορα μέτρα μείωσης της παραγωγής απορριμμάτων μπορεί να έχουν πρόσθετο επενδυτικό και λειτουργικό κόστος, αλλά όμως θα οδηγήσουν σε μείωση του κόστους διαχείρισης των λοιπών απορριμμάτων, συμβάλλοντας στη μείωση του τελικού ολικού κόστους διαχείρισης. Η ενεργειακή δε αξιοποίηση των απορριμμάτων, προσέθεσε ο καθ. Μουσιόπουλος, δεν είναι οικονομικά ασύμφορη, εάν κριθεί σύμφωνα με την αρχή 'ο ρυπαίνων πληρώνει'.

Ο πρόεδρος της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ/ΤΚΜ **Σωκράτης Φάμελλος** αναφέρθηκε στο Νομαρχιακό Πλαίσιο Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων για τη Θεσσαλονίκη, που προβλέπει κατάλογο 17 έργων, προϋπολογισμού 145 εκατ. ευρώ, όπως επίσης αποκατάσταση των 93 ανεξέλεγκτων χωματερών και άμεση έναρξη προγράμματος διαλογής στην πηγή.

Πέντε χρόνια μετά την έγκριση του σχεδιασμού και λόγω προσφυγών στο ΣτΕ, δεν έχει αρχίσει το έργο του ΧΥΤΑ ΒΔ στη θέση Μαυροράχη II, παρότι εξασφαλίστηκαν πόροι 35 εκατ. ευρώ. Υπάρχουν όμως κι' άλλες μεγάλες καθυστερήσεις, όπως : Στη δημιουργία Νομαρχιακού Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, στο πρόγραμμα ανακύκλωσης στους ΟΤΑ, στο σταθμό μεταφόρτωσης Βορειοδυτικού Πολεοδομικού Θεσσαλονίκης, στις μονάδες ανακύκλωσης - ΚΔΑΥ και στην ωρίμανση των εργοστασίων επεξεργασίας απορριμμάτων δυτικά και ανατολικά του ΠΣΘ.

Στο ενδιάμεσο διάστημα η ΚΥΑ 50910/2003 εισήγαγε την υποχρέωση του περιφερειακού σχεδιασμού, επίπεδο στο οποίο επίσης παρατηρείται στασιμότητα εφόσον δεν έχουν επικαιροποιηθεί, οι προβλέψεις του Νομαρχιακού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης. Επειδή όμως η εν λόγω απόφαση αφαίρεσε ένα σημαντικό επίπεδο συζήτησης από το Νομαρχιακό Συμβούλιο, τους ΟΤΑ και τους λοιπούς τοπικούς φορείς, το ΤΕΕ/ΤΚΜ προτείνει την άμεση συγκρότηση Περιφερειακού Συμβουλίου-Επιτροπής Αποβλήτων που μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην προώθηση των έργων.

Στο δεύτερο μέρος της ημερίδας έγινε ειδική αναφορά στις τεχνολογίες επεξεργασίας και αξιοποίησης των στερεών αποβλήτων.

*Σήμερα οι τεχνολογίες θερμικής επεξεργασίας κατέχουν διεθνώς τη δεύτερη θέση στη διάθεση των στερεών αποβλήτων (μετά την υγειονομική ταφή), ενώ σε ορισμένες χώρες εμφανίζονται ως η κυρίαρχη τεχνολογία, όπως είπε κατά την εισήγησή του ο επίκ.καθ. **Αβραάμ Καραγιαννίδης**.*

Οι τεχνολογίες θερμικής επεξεργασίας, μπορεί είτε να εφαρμόζονται αυτόνομα ως αποκλειστική μέθοδος επεξεργασίας των στερεών αποβλήτων, είτε να συνδυάζονται με άλλες μεθόδους επεξεργασίας τους (π.χ. μηχανική διαλογή, κομποστοποίηση, κ.λπ.). Στην περίπτωση που γίνεται αποτέφρωση των στερεών αποβλήτων, αυτή πλέον υλοποιείται μόνο με ανάκτηση ενέργειας, ώστε να βελτιωθεί η οικονομικότητα της όλης μεθόδου, η οποία παραμένει ακριβή λόγω των συστημάτων αντιρρύπανσης (40-60% του συνολικού κόστους επένδυσης), αλλά εκτιμάται ότι θα αρχίσει να ανταγωνίζεται την υγειονομική ταφή καθώς οι απαιτήσεις στους ΧΥΤΑ θα γίνονται αναπόφευκτα υψηλές (π.χ. κοινοτική οδηγία 1999/31/ΕC).

Ο **Νικόλαος Φιλιππόπουλος** της Ν.Φιλιππόπουλος ΕΔΕ αναφέρθηκε στην ενεργειακή αξιοποίηση των γεωργικών αποβλήτων καθώς και άλλων κατηγοριών βιομάζας , ενώ μίλησε και για τη προοπτική ενεργειακής αξιοποίησης ζωικών αποβλήτων (καύση πτηναλεύρων) , παρουσίασε δε μονάδες σε λειτουργία, όπως και πρόγραμμα πιλοτικής καύσης πτηναλεύρων .

Ο δ/ντής Περιβάλλοντος ΚΤΕ των Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ **Κωνσταντίνος Συμεωνίδης** , υπογράμμισε ότι η αξιοποίηση υφιστάμενων θερμικών διεργασιών είναι δυνατόν να δώσει περιβαλλοντικά αποδεκτές λύσεις αξιοποιώντας ενεργειακά απόβλητα που άλλως θα απορρίπτονταν. Όμως το ζήτημα είναι ευρύτερο. Η ελληνική κοινωνία, είπε, θα πρέπει να αποδεχτεί τις λύσεις που προτείνει η τεχνολογία αλλά και να αξιοποιήσει τα οικονομικά εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων.

Η εμπλοκή μεγάλων Τραπεζών αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την υλοποίηση έργων επεξεργασίας απορριμμάτων, έργων που είναι εντάσεως κεφαλαίου, όπως οι μονάδες μηχανικής ή βιολογικής επεξεργασίας απορριμμάτων και οι μονάδες θερμικής επεξεργασίας και ενεργειακής αξιοποίησης . Τα παραπάνω υποστήριξε ο εκπρόσωπος της Κεντρικής Τράπεζας της Βάδης-Βυρτεμβέργης(LBBW) **Αλέξανδρος Μπαγιάος** , ο οποίος υπολόγισε στα 250 εκατ. ευρώ, το συνολικό κόστος επένδυσης για την εγκατάσταση, στην Ελλάδα, μονάδων μηχανικής · βιολογικής επεξεργασίας .

Η έγκριση χρηματοδότησης μεγάλων έργων διαχείρισης απορριμμάτων απαιτεί ακριβή ανάλυση της τοπικής οικονομίας αποκομιδής απορριμμάτων, δοκιμασμένη τεχνολογία που εγγυάται ο κατασκευαστής , έμπειρο και φερέγγυο φορέας εκμετάλλευσης και μακροχρόνιες συμβατικές συμφωνίες με ΟΤΑ. Η κυβέρνηση, προσέθεσε, θα πρέπει να εγγυηθεί , στους επενδυτές, τη διαμόρφωση των απαιτούμενων θεσμικών πλαισίων όπως επίσης να εφαρμόσει ελκυστικό σύστημα κινήτρων.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν ο πρόεδρος του Συνδέσμου ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης Γιάννης Ζουρνάς, μεγάλος αριθμός μηχανικών αλλά και φοιτητών, ενώ από πλευράς ΤΕΕ/ΤΚΜ παρόντες ήταν ο αντιπρόεδρος της Δ.Ε. Βενέτης Μπούρας, που προλόγισε και τους ομιλητές, το μέλος της Δ.Ε. Σωτήρης Πρέντζας, ο γεν. γραμματέας της Αντιπροσωπείας Κώστας Κατσιάβαλος , ο πρόεδρος της Μ.Ε. Περιβάλλοντος του ΤΕΕ/ΤΚΜ καθ. Γιάννης Κρεστενίτης.

Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με ανοικτή συζήτηση.